

Evaluering av nasjonale kompetansetjenester 2013

Kriterier i denne evalueringen bygger på regelverk fastsatt i forskrift om godkjenning av sykehus, bruk av betegnelsen universitetssykehus og nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten av 17. desember 2010, kapittel 4, og tilhørende veileder om Godkjenning av nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten, sist revidert 1. januar 2013.

Navn på tjenesten:	Nasjonal kompetansetjeneste for telemedisin														
Lokalisering:	UNN														
Tjenestens innhold: Det skal utarbeides en beskrivelse av innhold, formål og avgrensning for alle godkjente nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten. <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Ja</th> <th>Nei</th> <th>Ikke oppgitt</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Er tjenestens innhold, formål og avgrensning tilstrekkelig beskrevet?</td> <td>X</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> Kommentar: Tjenestens innhold, formål og avgrensning er beskrevet i årsrapporten. Av hensyn til helsetjenesten, helsepersonell og brukere av tjenesten, skal det utarbeides en kort beskrivelse (inntil 100 ord) beregnet for publisering på nett. Denne skal beskrive tjenestens innhold og avgrensning, og hvorfor tjenesten er opprettet. Beskrivelsen skal være forståelig for brukergrupper og publikum generelt.					Ja	Nei	Ikke oppgitt	Er tjenestens innhold, formål og avgrensning tilstrekkelig beskrevet?	X						
	Ja	Nei	Ikke oppgitt												
Er tjenestens innhold, formål og avgrensning tilstrekkelig beskrevet?	X														
Kvalitetssystem: Nasjonale kompetansetjenester skal etablere system for å kunne overvåke og følge opp behandlingsresultater innenfor kompetansetjenestens ansvarsområde. Dette kan gjøres for eksempel ved bruk av medisinske kvalitetsregistre og biobanker mv. <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Ja</th> <th>Nei</th> <th>Ikke oppgitt</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Er det etablert et system for å overvåke behandlingsresultater?</td> <td></td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Er det knyttet kvalitetsregister eller biobank til tjenesten?</td> <td></td> <td>X</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> Kommentar: Det fremgår ikke om det er iverksatt systemer som måler effekt ved bruk av teknologi eller metode.					Ja	Nei	Ikke oppgitt	Er det etablert et system for å overvåke behandlingsresultater?		X		Er det knyttet kvalitetsregister eller biobank til tjenesten?		X	
	Ja	Nei	Ikke oppgitt												
Er det etablert et system for å overvåke behandlingsresultater?		X													
Er det knyttet kvalitetsregister eller biobank til tjenesten?		X													

Forskning:

Nasjonale kompetansetjenester skal delta i forskning og etablering/oppbygging og deltagelse i nasjonale og internasjonale forskningsnettverk.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Drives det forskning ved tjenesten?	X		
Er det etablert forskningsnettverk hvor andre regioner inngår?	X		

Kommentar: Det rapporteres om en vært stor forskningsvirksomhet. Dert pågår 99 forskningsprosjekter. Det er noe uklart hvorvidt alle disse prosjektene ligger innenfor tjenestens ansvarsområde.

Av iverksatte forskningsprosjekt, fremgår det at kun 26 av disse som involverer andre helseregioner. Det er en forutsetning at forskningsprosjekt ved nasjonale tjenester i størst mulig grad involverer andre helseregioner. Dette bidrar til å skape faglige nettverk som er viktig for utvikling av tjenesten og kompetansenivå nasjonalt.

Den fremste oppgaven til en kompetansetjeneste er å bygge opp og spre kompetanse. Denne kompetansen må bygge på kunnskap som er vitenskapelig dokumentert. Slik kunnskap fremskaffes gjennom forskning, kunnskapsoppsummeringer og medisinsk metodevurdering m.m. I og med at det primære mål er å bygge opp kompetanse i andre regioner, er det viktig at disse trekkes med i forskningssamarbeid og faglige nettverk.

Kompetansespredning:

Alle nasjonale kompetansetjenester skal utarbeide en plan for kompetansespredning. En slik plan skal bygge på en analyse/karlegging av behovet for kompetansespredning.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Har tjenesten utarbeidet en plan for kompetansespredning?	X		

Kommentar: Det fremgår at tjenesten har utarbeidet en plan for kompetansespredning.

Deltar i grunn-, etter og videreutdanning av helsepersonell i egen region. Rapporterer om betydelig aktivitet ift informasjons og kompetansespredning til helsepersonell, pasienter og pårørende. Har egen nettside. Råd og veiledning til helsepersonell.

Formålet med å etablere en nasjonal kompetansetjeneste er i første rekke å spre kompetanse. Nasjonale kompetansetjenester skal sikre nasjonal kompetanseoppbygging og kompetansespredning innenfor sitt spesifiserte fagområde og bidra aktivt til kompetanse oppbygging og veiledning innenfor dette fagområdet i hele helsetjenesten og til brukere og befolkningen for øvrig. En nasjonal kompetansetjeneste skal i første rekke bygge opp kompetanse i andre deler av helsetjenesten enn der kompetansetjenesten selv er lokalisert og det er en generell målsetting at Nasjonale kompetansetjenester skal bygge opp og spre kompetanse slik at kompetansen på sikt kan ivaretas av alle regionale helseforetak som en del av sitt ordinære tjenestetilbud. Dette er et systematisk arbeid som krever at det utarbeides en plan for kompetansespredning.

Resultatmål:

Nasjonale tjenester skal utarbeide resultatmål for de oppgaver som er tillagt tjenesten og et system for å dokumentere oppnådd resultat. Resultatmål skal være operasjonaliserbare og skal kunne måles.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det utarbeidet resultatmål for tjenesten?		X	

Kommentar: Det fremgår ikke om det er utarbeidet resultatmål for tjenesten.

Resultatmål for en nasjonal kompetansetjeneste utarbeides på bakgrunn av beskrivelsen av tjenestens innhold. Dette kan eksempelvis være mål i forhold til kompetanseoppbygging, formidling av kunnskap, merverdi i forhold til pasientbehandling, bedre kostnadseffektivitet og/eller likeverdig tilgjengelighet til kompetanse.

Enkelte nasjonale kompetansetjenester omfatter kompetanseoppbygging på fagfelt som er like relevante for både den kommunale helse- og omsorgstjenesten, spesialisthelsetjenesten og andre tjenesteytere. Det skal her stilles særskilte resultatmål til kompetanseoppbygging.

Det er et mål at nasjonale kompetansetjenester innen en rimelig tidshorisont bidrar til at en tjeneste kan ivaretas av alle regionale helseforetak som en del av sitt ordinære tjenestetilbud.

Referansegruppe:

Det skal oppnevnes faglige referansegrupper for alle nasjonale tjenester. Oppgaver, sammensetning og funksjon er fastsatt i regelverk for ordningen.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det oppnevnt referansegruppe til tjenesten?	X		
Har referansegruppen godkjent tjenestens årsrapport?	X		
Representerer leder av referansegruppen en annen helseregion enn den region hvor tjenesten er lokalisert?	X		
Er alle helseregioner representert i referansegruppen?	X		
Har referansegruppen brukerrepresentasjon?	X		
Er det vurdert deltagelse fra andre aktører i referansegruppen?	X		

Kommentar: Det er oppnevnt en bredt sammensatt faglig referansegruppe for tjenesten. Referansegruppen har godkjent årsrapport.

Det er ønskelig om referansegruppen følger oppsettet i rapporteringsskjema. Det tenkes spesielt på tilbakemelding fra de regionale representantene. Det er viktig å få en tilbakemelding på om tjenesten dekker behovet for kompetansespredning innen sitt fagområde regionalt.

I henhold til regelverk skal årlig elektronisk rapportering fra nasjonale tjenester være forankret i de faglige referansegruppene før disse legges ut elektronisk. Referansegruppene er gitt eget mandat og skal sikre at de nasjonale tjenestene blir organisert og drevet i tråd med kriterier fastsatt i forskrift.

Helsedirektoratets vurdering og anbefaling:

Helsedirektoratets vurdering er basert på opplysninger gitt i årsrapport fra tjenesten og kommentarer gitt av den faglige referansegruppen. Vurderingstema bygger på regelverk for ordningen.

Det vises til kommentarer gitt for det enkelte punkt i denne evalueringen. Direktoratet har følgende oppsummering til tjenesten:

Det vises til direktoratets tilbakemelding ifm årsrapport for 2012. Tjenesten har oppfylt mange av de tilbakemeldinger som ble gitt.

Denne tjenesten rapporterer en imponerende stor forskningsaktivitet. Det er imidlertid noe mer usikkert hvor godt tjenesten fungerer som kompetanseformidler til helsetjenesten, helsepersonell og brukergrupper. Det gjenstår å etablere et system for å kunne overvåke og dokumentere resultater innenfor tjenestens fagområde og beskrivelse av resultatmål.

Denne nasjonale kompetansetjenesten beskriver seg selv som verdensledende innenfor forskning på telemedisin og e-helse. Det fremgår at hovedmålet er å forme morgendagens helsetjenester. Det vises også til tjenestens kompetanse innenfor velferdsteknologi og samhandling.

Denne nasjonale tjenesten ble gjennomgått i 2009. Det fremgår fra Helse Vest-rapporten at «Tjenesten skal samle, produsere og formidle kunnskap om telemedisinske tjenester, nasjonalt og internasjonalt, og skal arbeide for at telemedisin og e-helse tas i bruk.

Målgruppene er helseforetak og helsepersonell i spesialist- og primærhelsetjeneste. Tjenestene omfatter forskning og metodeutvikling.»

Denne nasjonale kompetansetjenesten beskriver nå en vesentlig utvidet og endret funksjon for tjenesten enn først forutsatt. Tjenesten ble etablert i 1993, på et tidspunkt hvor telemedisin, telemedisinske løsninger, videokonferanser og internett var ukjent for svært mange. Slik synes det ikke å være i dag. Dette fagområdet er ikke lenger kompetansesvakt.

Ved gjennomgang av porteføljen til Nasjonal kompetansetjeneste for telemedisin, synes mye av aktiviteten å dreie seg om tema som ikke var forutsatt skulle ivaretas av denne tjenesten.

Konklusjon: Helsedirektoratet er av den oppfatning at formålet med å etablere denne nasjonale kompetansetjenesten nå er oppfylt og at dette fagområdet nå er så utbredt at helsetjenesten kan ivareta dette feltet lokalt i egen region. Helsedirektoratet vil anbefale at Helse- og omsorgsdepartementet iverksetter en prosess for å vurdere denne tjenesten avviklet som nasjonal kompetansetjeneste i spesialisthelsetjenesten.